רבי אהרן גולדשטיין הרב של ברסלב – מאמר ליום היארצייט

מאת: רפאל קרמר
יולי 23, 2020

מאמר זיכרון להרב הקדוש רבי אהרן גולדשטיין זצ"ל, רבה של ברסלב ותלמידו של רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב ליום פטירתו א' אב.

רבי אהרן בר' משה גולדשטיין (תקל"ה-תר"ה, 1775-1845), היה מתלמידיו הגדולים והחשובים של רבנו הקדוש – רבי נחמן מברסלב, וכיהן כרב העיירה ברסלב באותה תקופה שרבי נחמן הנהיג את החסידות בברסלב.

כבר בהיותו צעיר, היה רבי אהרן מוכר כגאון וקדוש. הוא היה תלמיד חכם עצום ופוסק הלכה, ואפילו שימש כרב בחרסון עוד בחיי אביו שהיה רב ראשי שם. רבי נחמן התבטא על גודל קדושתו ואמר עליו שהוא ניגש לחופתו ב"לבוש נקי" (כלומר בטהרה).

אודות מעלתו בבהירות פסקי הלכות התבטא רבי נחמן : הענקתי לו בירור המדמה (בהירות דמיון) בפסיקת תשובות הלכתיות .

רבי נחמן כה העריך את רבי אהרן , שהוא אמר שהוא הפעיל את זכות אבותיו כדי שרבי אהרן יכהן כרב בברסלב . כמו כן , התבטא עליו רבי נחמן כי לא רק לו אנו חייבים תודה על שבא לכהן כרב בברסלב אלא אף לסוסים שהביאו אותו חבים אנו תודה …

בהזדמנות אחרת התבטא רבי נחמן : “אויף א פיינדיל וועל איך איהם אקעגין טראגין משיח ” (על נס אשאהו לקראת המשיח) .

נכדו ר ' נחמן – המוכר בכינויו המפורסם ‘הרב מטשעהרין ’ סיפר שפעם אחת נכנס ר ' אהרן אל רבנו , ורבנו אמר לו במעין תוכחה – “מדוע שלא תיקח את ספרי ותעיין בו היטב עד שיעלה בדעתך איזו שאלה , ולאחר מכן תוסיף ותעיין עד אשר תמצא יישוב לשאלתך ?” , ר ' אהרן שמע וקיבל . הוא חזר לביתו ומיד ישב לעיין בספר ליקוטי מוהר ”ן עד שעלה בדעתו קושיא עצומה , לאחר מכן הוסיף ועיין עד שמצא יישוב לשאלתו , הוא חזר אל רבנו והציע לפניו את השאלה והתשובה , רבנו נהנה מדבריו ואמר לו : “אני יודע על אחד שחיבר פירוש על ספר הזוהר , ולמרות שלא חיבר את הפירוש ברוח הקודש הוא כִּיוֵן לאמיתם של דברים .” רבנו רמז כי רצונו איתן שילמדו בספרו ויעיינו היטב בדבריו .

פעם שלח רבנו את רבי נתן לבקר את ר ' אהרן , הרבי אמר לו בלשון זה : “גיי זעה וואס מאכט מיין אהרל ה’” (לך תראה מה עושה אהרל ה’ שלי) . רבי נתן הלך וראה את ר ' אהרן יושב בעליית הגג , פניו שטופי דמע , והוא משתפך בתפילה כבן לאביו , רבי נתן התרשם מאוד מהמראה וכשחזר לרבנו וסיפר לו מה שראה , נענה רבנו והתבטא בלשון הפיוט הנאמר ביום הכיפורים : ‘כיושב בסתר לְחַלּוֹת פני מלך מראה כהן ’, כלומר כשרוצים לתאר את המראה הנהדר של הכהן הגדול בצאתו מבית קודשי הקודשים ביום המקודש ביותר שהוא יום הכיפורים , ממשילים אותו לאהרל’ה שלי היושב בסתר וּמְחַלֶּה (מרצה) פני מלך .” (יש מעירים , כי רבנו רצה להדגים לרבי נתן שהיה אז בתחילת התקרבותו , כיצד צריכה להראות התבודדות , ולכן שלחו אל ר ' אהרן) .

גדולתו של איש . . – הרב החסיד אברהם יצחק כרמל זצ . _ ”ל

רבנו פנה פעם לר ׳ אהרן ואמר לו בלשון זה : “אני אוהב אותך מאוד ,
על כן אני מברכך (בלשון אשכנז : ווינְטְשׁ אִיך דִיר), שתזכה
בעולם הבא להבין השיחות חולין שלי ” (הערה: על מנת להבין משהו
ממעלת הברכה העצומה נצטט את דברי ראב ”ן , שאיחל לעצמו : “הלוואי
ואזכה עשרת אלפים שנה לאחר תחיית המתים להבין שיחת חולין של
רבנו , כפי שהוא הבין אותה כאן בעולם הזה ,” ממאמר זה ניתן להבין
מעט מעוצמת הברכה שרבנו בירך את רבי אהרן) .

ציונו של רבי נתן חברו הטוב של רבי אהרן בבית העלמין בברסלב

כאשר החל רבנו מדבר על הסתלקותו הקרובה ועל כך שיבואו על קברו ,
ר ׳ אהרן וחברו רבי נפתלי אף הוא מגדולי תלמידי רבנו , נבחרו כשני
העדים להבטחתו המפורסמת של רבי נחמן : “שכל מי שיבואו על קברו
וייתן צדקה לטובת נשמתו ויאמר עשרה מזמורי תהילים (שרבי נחמן
גילה בתורה רה בליקוטי מוהר ”ן) הנקראים ‘תיקון הכללי ’, הוא
יוציאו משאול אף אם עבר עוונות קשים ויפעל לתיקון נשמתו ויעשה לה
טובה נצחית .”

‘כיושב בסתר לְחַלּוֹת פני מלך מראה כהן ’, כלומר כשרוצים לתאר את
המראה הנהדר של הכהן הגדול בצאתו מבית קודשי הקודשים ביום
המקודש ביותר שהוא יום הכיפורים , ממשילים אותו לאהרן ה ׳ שלי
היושב בסתר וּמְחַלֶּה (מרצה) פני מלך .”

מסופר כי לקראת ראש השנה האחרון של רבנו , לאחר שרבנו כבר העתיק את דירת מגוריו חצי שנה קודם לכן מהעיירה ברסלב לאומן , הגיע ר ' אהרן לרבנו לאומן , וסיפר לו שבני עירו תושבי העיירה ברסלב כתבו לו מכתב ובו הם קובלים על כך שהוא נוסע לרבי נחמן לראש השנה , בטענה כי לא זו בלבד שרבי נחמן עזב אותם השנה , האם גם רב העיר יעזוב אותם והם יישארו בימים הנוראים ללא רב וללא מורה דרך ". ר' אהרן מתוך ידיעה עד כמה חשוב להיות בראש השנה אצל רבנו , לא קיבל את בקשתם, אך בכל זאת החליט לשאול את רבנו על כך . להפתעתו השיב לו רבנו : "הם צודקים , עליך לשוב אליהם ", ר' אהרן לא האמין שזאת תהיה התשובה והחל לבקש שרבנו לא ידחה אותו , אך רבנו לא אבה לשמוע לו . אולם רבנו הוסיף : 'אבל, אינך יכול לתאר לעצמך את הצער שיהיה לנו בכך שלא תהיה נמנה עמנו בראש השנה , כי הוא הפסד שלא ניתן לתאר'. 'אם כך אשאר כאן ' – ביקש שוב ר ' אהרן , אך רבנו לא הסכים עמו , ור ' אהרן שב לביתו . בדרך פגש את רבי נתן ור ' נפתלי הנוסעים לאומן לרבנו , וסיפר להם את שיחתו עם רבנו , 'אנחנו ' – נענו שני הרעים – 'אפילו אם היה רבנו מגרש אותנו בקורות הבניין לא היינו מסכימים ללכת מעמו בראש השנה , לראש השנה נוסעים גם כאשר הצדיק עצמו דוחה אותך '. בערב ראש השנה הוסיף רבנו לדבר בחשיבות ראש השנה וביטא שוב את צערו על כך שר ' אהרן לא ישתתף עמם באותה שנה , ואמר 'שעליו יש לו רחמנות גדולה , כי רצה באמת להיות כאן על ראש השנה, אך נמנע מחמת הנ "ל'.

הראש השנה שלי שלה על הכל
איחוד ברסלב באומן
מקדם את דבכות העולים לציונו של רבינו הקדוש זיע"א כברכת
ברוכים הבאים
אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדוות ה' היא מעוזכם
איחוד ברסלב באומן
שער משה יצחק
ציון
נחמן מברסלב
אסורה

ציונו של רבי נחמן רבו של רבי אהרן באומן

(קרדיט תמונה: Editorial credit: Olha Solodenko / Shutterstock.com)

ר׳ אהרן היה מקורב ומיודד מאוד עם רבי נתן שטרנהארץ הידוע בכינויו “מוהרנ”ת”, והעריך אותו מאוד, בספר ‘טובות זכרונות’ מהרב החסיד ר׳ אברהם שטרנהארץ (נינו של רבי נתן) מסופר כי לפני שהזמין רבנו את ר׳ אהרן לכהן כרב בברסלב אמר לרבי נתן ‘עשה לך רב וקנה לך חבר’, ובכן, אני רבך ור׳ אהרן יהיה חברך, ואכן היו השניים לחברים קרובים ביותר. בשנות הדיכוי והרדיפות כנגד רבי נתן, הרבה רבי אהרן לתמוך בו, כפי שרבי נתן מציין זאת במכתבים. בעת פטירתו של רבי נתן, ביכה אותו ר׳ אהרן, ואמר: ‘אצלו (רבי נתן) היו כל האוצרות של רבנו’, כמו כן אמר שרבי נתן היה ‘ארגז מלא אורה’.

ר׳ אהרן ורבי נתן רכשו עבורם שני קברים בסמיכות במרכז בית העלמין שבעיירה ברסלב. אולם אחד התלמידים ר׳ נתן בן ר׳ לייבלי ראובנ׳ס אשר שמע פעם את רבי נתן האומר כי היה משתוקק שיעבירו דרכו את הנפטרים בכדי שיוכל לפעול לטובת נשמתם, התעקש לקברו בכניסה לבית

העלמין , ותיכף ביציאת שבת יצא וכרה קבר קרוב לכניסה לבית העלמין ושכנע את החברא קדישא הקברנים שזהו המקום הטוב ביותר למוהרנ ת”. בעקבות זאת לא נקברו שני הרעים בסמיכות . יש לציין כי הדבר כאב לר ’ אהרן והוא הקפיד על כך .

כאשר החל רבנו מדבר על הסתלקותו הקרובה ועל כך שיבואו על קברו , ר ’ אהרן וחברו רבי נפתלי אף הוא מגדולי תלמידי רבנו , נבחרו כשני העדים להבטחתו המפורסמת של רבי נחמן : “שכל מי שיבוא על קברו וייתן צדקה לטובת נשמתו ויאמר עשרה מזמורי תהילים (שרבי נחמן גילה בתורה רה בליקוטי מוהר ן”) הנקראים ‘תיקון הכללי’ , הוא יוציאו משאול אף אם עבר עוונות קשים ויפעל לתיקון נשמתו ויעשה לה טובה נצחית .”

רבנו גילה לר ’ אהרן כי תאריך פטירתו יחול בחודש אב . ר ’ אהרן עצמו סיפר בעת מחלתו קודם פטירתו , שלמרות שחלה בקיץ הקודם בשנת תר ד”, שנה קודם לפטירתו , ברגע שחודש אב חלף הוא התמלא שמחה כי כבר ידע שישלים את שנתו ויחיה , כפי שרבנו חזה מראש כך היה , ר ’ אהרן נפטר בראש חודש אב תר ה”, כחצי שנה לאחר פטירת רבי נתן .

לפי מסורת אחת בקרב החסידים , ר ’ אהרן היה ניצוץ מנשמת אהרן הכהן שנפטר גם הוא בראש חודש אב .

מסופר כי לפני פטירתו קרא ר ’ אהרן לבני ביתו ואמר להם : “אומרים עלי שאני גאון ותלמיד חכם , אם כן וודאי ידעתי לבחור לעצמי משהו טוב , ובכן אני בחרתי ברבנו , ואת החלק הטוב הזה אני מעניק לכם , ואומר לכם לבחור בו גם אתם ...”

יהי רצון שנזכה ללכת בדרכיו הקדושים ולבחור בחלק טוב כפי שהוא בחר לדבוק ברבנו הקדוש ובתורתו . יהי זכרו ברוך ויהיה מליץ יושר על צאצאיו , ועל כל חסידי ברסלב ועל כל עם ישראל .